

การบันทึกองค์ความรู้

๑. การขับเคลื่อนหมู่บ้านสัมมาอาชีวะต้นแบบระดับอำเภอแก่জনคนปรางค์กู่

๒. ชื่อเจ้าของความรู้ นายสมคิด คำเสียง

ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอปรางค์กู่

สถานที่ติดต่อ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

โทร ๐๙๐๘๒๓๗๒๗๙

๓. ส่วนนำ

๓.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็น ๑ ใน ๑๐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนฯ และรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารส่วนราชการแผ่นดิน จำนวน ๑๑ ด้าน ซึ่งมีนโยบายการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ ที่มุ่งหวังแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปากท้องของประชาชนในระดับล่างที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีแผนที่สำคัญคือ พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งได้รับมอบให้กระทรวงมหาดไทยที่มีกรมพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ ปัจจุบันนี้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของประชาชนภาคการเกษตรในชุมชนมีภาวะความเสี่ยงของอาชีพภาคเกษตรกรรมที่เกิดจากการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม เช่น ปลูกพืชเชิงเดี่ยว โรคพืช ราคาผลผลิตตกต่ำ การไม่มีอาชีพหรือรายได้เสริมหลังฤดูการผลิตและยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพค่อนข้างน้อยส่วนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในเมืองและมีส่วนราชการที่มีสถานที่หรือศูนย์ฝึกอบรมซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพ/แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพได้แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควรประกอบกับมีปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพที่เชี่ยวชาญและประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านต่างๆอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนแต่มีส่วนน้อยที่สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นนำไปทำตามให้สำเร็จได้

ดังนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ จึงมุ่งเน้นการยกระดับเศรษฐกิจฐานกลางนั้นคือ รายได้ที่จะทำให้ชุมชนมีอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยกำหนดแผนการสร้างสัมมาอาชีวะชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ - ปัจจุบัน หรือ งบประมาณจากโครงการ ๓๖๕ วันศรีสะเกษ พัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลละ ๑ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. ตำบลพิมาย บ้านห้วยซ้อง หมู่ที่ ๙
๒. ตำบลพิมายเหนือ บ้านโพธิ์สามัคคี หมู่ที่ ๘
๓. ตำบลหนองเชียงทูน บ้านกระโดน หมู่ที่ ๑๒
๔. ตำบลสมอ บ้านจานโจ หมู่ที่ ๗
๕. ตำบลโพธิ์ศรี บ้านหนองบัวปลั่ง หมู่ที่ ๖
๖. ตำบลคู บ้านคูน้อย หมู่ที่ ๕
๗. ตำบลกู่ บ้านศรีไพรราษฎร์ หมู่ที่ ๑๖
๘. ตำบลตุม บ้านนงระ หมู่ที่ ๘
๙. ตำบลสวาย บ้านแสนแก้ว หมู่ที่ ๒

๑๐. ตำบลสำโรงปราสาท บ้านตามุง หมู่ที่ ๑๗

อำเภอปราสาท ได้แต่งตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอออกไปคัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบระดับอำเภอ ตำบลละ ๑ หมู่บ้าน ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าหมู่บ้านที่ได้เป็นตัวแทนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบประจำปี ๒๕๖๐ คือ บ้านห้วยซ้อง หมู่ที่ ๙ ตำบลพิมาย อำเภอจึงดำเนินการตามโครงการหมู่บ้านสัมมาอาชีวะต้นแบบระดับอำเภอแก่জনคนปราสาทประจำปี ๒๕๖๐

๔. ส่วนขยาย

๔.๑ กระบวนการ วิธีการ เทคนิค

๔.๑.๑ กำหนดแนวทางในการดำเนินงานโดยคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.อ) แจกกรอบแนวทางดำเนินงานในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการผู้บริหารท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่นในการประชุมกัน ผู้ใหญ่บ้าน ประจำเดือนและแต่งตั้งคณะทำงานระดับอำเภอ ระดับตำบลและระดับหมู่บ้าน ด้วยกลไกประชารัฐดำเนินงานตามโครงการ

๔.๑.๒ จัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) กับองค์การบริหารส่วนตำบลพิมาย หน่วยงานภาคที่เกี่ยวข้องที่มหาวิทยาลัยสัมมาอาชีวะระดับหมู่บ้านและผู้แทนที่สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาอาชีวะระดับอำเภอ เพื่อขับเคลื่อนหมู่บ้านด้วยกลไกประชารัฐ

๔.๑.๓ การขับเคลื่อนหมู่บ้านต้นแบบระดับอำเภอขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยการสร้างพลังชุมชนในการใช้ทุนชุมชนหรือบูรณาการทรัพยากรในพื้นที่ตำบลได้ดังนี้

(๑) การสร้างแกนนำสัมมาอาชีวะในหมู่บ้านโดยยึดครอบครัวพัฒนา ๓๐ ครอบครัว ตามโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางกรมการพัฒนาชุมชนมาอบรมเชิงปฏิบัติการในการส่งเสริมสัมมาอาชีวะชุมชนในระดับหมู่บ้านหลักการคือ “ ชาวบ้านสอนชาวบ้าน ” โดยที่มหาวิทยาลัยสัมมาอาชีวะระดับหมู่บ้านที่ได้ผ่านการอบรมมาในระดับอำเภอและลงพื้นที่ปฏิบัติจริงในหมู่บ้านมาแล้วกิจกรรมที่สำคัญในการดำเนินการวิเคราะห์ครัวเรือนอาชีวะที่ดำเนินการในหมู่บ้านทุนชุมชน การปรับปรุงแผนชุมชนฝึกปฏิบัติจริงจากอาชีวะที่ปราชญ์ชุมชนดำเนินการประสบผลสำเร็จในหมู่บ้านรวมอาชีวะในหมู่บ้านเป็นฐานเรียนรู้ และกำหนดแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนขยายผลสร้างสัมมาอาชีวะในชุมชนทุกครัวเรือนในหมู่บ้านต้นแบบ

(๒) กำหนดเป้าหมายให้แกนนำ ๑ คน ขยายไปสู่ครัวเรือนข้างเคียงจำนวนอย่างน้อย ๓ ครัวเรือน และให้ทุกครัวเรือนของแกนนำในหมู่บ้านกำหนดแผนการขับเคลื่อนตามแนวทางสัมมาอาชีวะเป็นรายครัวเรือน

(๓) ดำเนินกิจกรรมตามแผนการสร้างสัมมาอาชีวะ ประสบผลสำเร็จในการประกอบสัมมาอาชีพสามารถเป็นแบบอย่างได้ สมาชิกในครัวเรือนมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย และเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรในชุมชน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมบ้านเรือนที่เหมาะสม ทำให้ครัวเรือนมีการบริหารจัดการทุนชุมชนให้เกิดธรรมาภิบาลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ส่งเสริมการตลาดในชุมชนโดยกลไกประชารัฐที่สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาอาชีวะระดับอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) สร้างแรงจูงใจโดยคัดเลือกแกนนำสัมมาอาชีวะในหมู่บ้านดีเด่นในการขับเคลื่อนสัมมาอาชีวะในครอบครัวเป็นตัวอย่างและขยายผลครอบครัวข้างเคียงที่ประสบผลสำเร็จจำนวน ๓ ครอบครัว มอบรางวัลในระดับอำเภอในวันประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านประจำเดือน

(๕) กำกับติดตามให้กำลังใจโดยทีมงาน ศจพ.อ สรุปบทเรียนประเมินผลในการขับเคลื่อนหมู่บ้านสัมมาอาชีวะต้นแบบระดับอำเภอแก่জনคนปราสาท

(๖) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหมู่บ้านทางสื่อต่างๆเช่น วิทยุ โทรทัศน์ วารสาร หนังสือพิมพ์ ระบบ OA Line (ไลน์) และขยายผลกิจกรรมในหมู่บ้านไปสู่หมู่บ้านข้างเคียงและตำบลอื่นๆต่อไป

๔.๒ ข้อพึงระวัง / ปัญหาที่พบ

๔.๒.๑ จากสถานการณ์ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์และระบบทุนนิยมส่วนใหญ่มักจะละเลยการน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในครัวเรือน

๔.๒.๒ ครัวเรือนในชุมชนบางครัวเรือนไม่มีความเชื่อมั่นในวิทยากรสัมมาอาชีวะในระดับหมู่บ้าน

๔.๒.๓ หน่วยงานหลักในพื้นที่ยังขาดการบูรณาการ การแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

๕. บทสรุป

๕.๑ แนวทางแก้ไขปัญหา

๕.๑.๑ จัดเวทีชุมชนแก่জনคนปรารงค์ในหมู่บ้านสัมมาอาชีวะต้นแบบในระดับอำเภอโดยเชิญหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลพิมาย ทีมวิทยากรสัมมาอาชีวะในระดับหมู่บ้าน ทีมสนับสนุนสัมมาอาชีวะระดับอำเภอ โดยเชิญนายอำเภอประธาน ศจพ.อ มาร่วมรับฟังและเป็นประธานในการจัดเวทีชุมชน สรุปผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคที่พบแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

๕.๑.๒ คณะ ศจพ.อ ติดตามผลการดำเนินงานสัมมาอาชีวะในการดำเนินงานและให้กำลังใจครัวเรือนที่ประกอบสัมมาอาชีวะสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

๕.๑.๓ พัฒนาการอำเภอในฐานะเลขานุการ ศจพ.อ สรุปผลการจัดเวทีและส่งผลการจัดเวทีให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์การบริหารส่วนตำบลพิมายทราบ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา

๕.๒ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๕.๒.๑ ความศรัทธาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๙) และหลักปรัชญาพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียงเป็นที่ยึดเหนี่ยวให้เกิดศรัทธาและปฏิบัติตาม

๕.๒.๒ วิทยากรสัมมาอาชีวะในระดับหมู่บ้านแกนนำ ๓๐ ครอบครัว มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมสัมมาอาชีวะชุมชนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปฏิบัติจริงและทำเป็นตัวอย่างเกิดเป็นรูปธรรมเป็นฐานเรียนรู้เรื่องอาชีวะในหมู่บ้านอย่างชัดเจน

๕.๒.๓ การได้รับทราบข้อมูลและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคี อปท. ทีมสนับสนุนสัมมาอาชีวะระดับอำเภอที่มหาวิทยาลัยราชภัฏระดับหมู่บ้านขับเคลื่อนสัมมาอาชีวะในหมู่บ้านด้วยกลไกประชารัฐทำให้เกิดความเชื่อมั่นจนสามารถเป็นหมู่บ้านสัมมาอาชีวะต้นแบบในระดับอำเภอ

๕.๒.๔ ครอบครัวในชุมชนเมื่อได้ร่วมในการจัดเวทีแก่জনคนปรารงค์ร่วมกันได้นำยุทธศาสตร์พระราชทาน”เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาปฏิบัติ” จนเกิดความสามัคคีปรองดอง รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันเคารพกฎระเบียบหมู่บ้านและเคารพสิทธิซึ่งกันและกันทำให้ไม่มีปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ทุกครัวเรือนจึงอยู่อย่างมีความสุขทำให้หมู่บ้านสัมมาอาชีวะต้นแบบระดับอำเภอเกิดชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

